

Preek van zondag 19 januari 2020, boerderij de Hoef, Leidsche Rijn, Utrecht

Door Marije Karreman

Doopdienst

Lezing Jesaja 62:1-5

Lezing Johannes 2:1-11 Bruiloft te Kana

Gemeente van onze Heer, Jezus Christus,

‘Ze hebben geen wijn meer’. Maria fluistert het haar zoon in. ‘Het gaat mis.’

In dit verhaal, dat Johannes plaatst aan het begin van zijn evangelie, als eerste wonderteken van Jezus, dreigt het bruiloftsfeest in het water te vallen.

‘Het gaat mis.’ Maria signaleert dat er een einde komt aan het feest, nog voor het goed en wel begonnen is. In alle drukte en hectiek, in alle vrolijkheid en geroezemoes, heeft niemand het in de gaten, behalve zij. Ze spreekt zich uit. ‘Ze hebben geen wijn meer.’

Ook in de wereld om ons heen, of in ons eigen leven loopt het soms anders dan we ons hadden voorgesteld, het gaat soms mis...

Om een voorbeeld te geven. Deze week bracht kamerlid Rens Raemakers van D66 een bericht naar buiten: ‘Helaas loopt het leven niet altijd zoals je hoopt: Het valt me zwaar om wegens een burn-out mijn werk als Kamerlid tijdelijk neer te leggen. Op doktersadvies zet ik mijn gezondheid voorop. Nu is het zaak goed tot rust te komen en sterker terug te keren.’ Na alle berichtgeving die eraan vooraf was gegaan, over zoveel jonge mensen die een burn-out krijgen, raakte dit bericht me.

Ik hoop dat de beslissing van Rens Raemakers om even helemaal terug te treden en daar eerlijk over te zijn, hem werkelijk de rust gaat brengen, die hij nodig heeft om te herstellen.

De erkenning van mislukking en falen, zou wel eens het begin van de omkering kunnen zijn. Het werkelijk onder ogen zien en uitspreken, dat het mis gaat.

Een ander voorbeeld. Ook in de kerk geldt, dat we met al onze wensen, verlangens en idealen soms de mensen voorbijrennen die het allemaal moeten doen, die het allemaal doen. En dan lijkt het soms ook even mis te gaan. Zo zijn we in de kerkenraad voortdurend op zoek naar een goede balans, tussen, enerzijds, alles wat er overlegt en geregeld moet worden ten aanzien van de verantwoordelijkheid die we samen dragen voor de gemeente, en, anderzijds, de aandacht voor de mensen die het doen, de inspiratie die daarbij onmisbaar is en die we zoeken en hopen te vinden, als we samen bidden, Bijbellezen of ons hart laten spreken. We zoeken naar de goede balans. Soms lukt het ons om die te vinden, maar soms ook niet.

In dit verhaal van de bruiloft te Kana, gaat er iets grondig mis. De wijn, de drank bij uitstek om het feest, het leven, te vieren, raakt op. Ik las ergens: duizenden interpretaties zijn er gegeven van dit veelzeggende verhaal, dat zich zou kunnen laten lezen als een gelijkenis. De bruiloft staat dan voor het feest van het verbond tussen God en mens. Dat is er. Maar de wijn is op. Oftewel, het leven is eruit. Het sprankelt niet meer, ondanks alle goede bedoelingen, ondanks de wetten en de regels waar men zich aan houdt, de watervaten die klaarstaan volgens de joodse reinigingsvoorschriften, de pogingen om het goed te doen, ten opzichte van God en medemensen.

‘Ze hebben geen wijn meer,’ klinkt het. ‘Vrouw, wat heb ik met u te doen? Wat wilt u van me?’

‘Mijn tijd is nog niet gekomen.’ Het is de tijd nog niet om in te grijpen, aldus Jezus. Verderop in het Johannes evangelie zullen we lezen over wanneer het wel ‘de tijd’, ‘het uur’ is, het uur van zijn lijden en sterven, van zijn verheerlijking, het uur van de waarheid, het uur van de onthulling van de betekenis van heel zijn leven en de weg die hij moest gaan... Maar ondanks dat het zijn tijd nog niet is, komt Jezus in beweging. En de bedienden luisteren naar hem, op advies van Maria, als hij hen zegt: ‘Vul die watervaten...’ (Het zijn er 6, als symbool voor de menselijke beperktheid.) Ze vullen ze

tot de rand. (Dat is een teken van de overvloed die bij God te vinden is!) Bij elke zin klinken al die interpretaties die eraan zijn gegeven mee... We staan op de schouders van alle gelovigen voor ons. Vertel het me maar, denk ik altijd, als ik met een Bijbelverhaal bezig ben. En dat doen ze. Zeker bij dit verhaal.

Bij dit verhaal buitelen de stemmen over elkaar heen, steeds enthousiaster, feestelijker, uiteindelijk in jubelstemming. Want wat gebeurt er? Water wordt wijn. Jezus redt de bruiloft! Het betekent dat er weer leven komt in de relatie tussen God en mens, het betekent dat hoe mis het ook gaat, er is iemand die ons redt. Het betekent dat we niet in kramp of vol spanning en verzuchtingen hoeven te leven en te werken, niet in het leven van alledag, niet in de kerk, maar hoopvol, vrolijk, en soms zelfs feestelijk, omdat we verrast worden...

Johannes wijst in dit verhaal vooruit naar wat er staat te gebeuren, naar wat er zal gaan gebeuren, uiteindelijk. 'Mijn tijd is nog niet gekomen', zegt Jezus. Richting het einde van het Johannes evangelie, in Johannes 12 horen we Jezus zeggen: 'De tijd is gekomen, dat de mensenzoon tot majesteit wordt verheven. Waarachtig, ik verzeker u, als een graankorrel niet in de aarde valt en sterft, blijft het een graankorrel, maar wanneer hij sterft, draagt hij veel vrucht.' En even later, klinkt: 'Nu ben ik doodsbang. Wat moet ik zeggen. Vader, laat dit uur, laat deze tijd, aan mij voorbijgaan? Maar hiervoor ben ik juist gekomen. Laat nu zien hoe groot uw naam is Vader.' En dan volgt de geschiedenis, van Jezus lijden en sterven, aan het kruis. Jezus stierf aan het kruis, en gaf zijn leven. En de wijn van het bruiloftsfeest, werd de wijn van zijn bloed, van zijn leven voor ons gegeven. En telkens als wij denken: 'nu gaat het mis', 'nu falen we', 'nu zitten we echt op de verkeerde weg', dan kunnen we ons dááran vasthouden, dat hij een nieuw begin mogelijk maakte. Hij gaf zijn leven, zodat wij kunnen leven, zodat wij opnieuw kunnen beginnen. Hij bracht nieuw leven in de relatie tussen God en mensen, en tussen mensen onderling.

'U hebt de beste wijn tot het laatst bewaard!' Het is de ceremoniemeester die het uitroept als hij de wijn proeft die hem wordt voorgehouden. Als alles misgaat, en we dat erkennen en uitspreken, naar God en naar elkaar, dan is omkering mogelijk. Dan is een nieuw begin mogelijk. En dan blijkt het beter te zijn dan we konden proeven of bedenken.

Vandaag vieren we het verbond tussen God en mensen op een heel bijzondere manier, omdat vandaag de kleine (naam) wordt gedoopt. We noemen zijn naam in één adem met de naam van de God waarin we geloven, op wie we vertrouwen. We dopen hem met het water, dat symbool staat voor het nieuwe begin, en, met het verhaal van vandaag in gedachten, hopen we dat het niet in wijn verandert, maar we laten ons verrassen... Water wordt wijn. Het feest kan beginnen. Ook (naam) zal in zijn leven ontdekken, dat het leven niet alleen maar feest is, dat het leven niet altijd loopt zoals je hoopt, maar jullie als ouders, wij als gemeenschap van gelovigen, als familie en vrienden willen met hem optrekken, en hem laten zien, hem vertellen, dat het soms echt mis kan gaan in je leven, maar dat je altijd opnieuw kunt beginnen. Dat er iemand is die dat heeft voorgedaan, voor ons heeft gedaan, Jezus die zijn leven gaf – zodat wij zonder angst het leven tegemoet kunnen treden.

Het is onze opgave om het elkaar te vertellen, om erover te praten met elkaar, met jong en oud, om eerlijk te zijn over dit leven met God. Een leven, van vallen en opstaan, van zoeken en gevonden worden, van wanhoop en vertwijfeling en dat dan iemand je wijst op het licht. Dat is niet eenvoudig, maar laten we dat blijven proberen. En ik hoop dat we elkaar dan ook durven te vertellen, dat het soms mis gaat. Of, dat we erdoor heen zitten, of inspiratie missen. Als we eerlijk kunnen zijn over onze problemen, over onze kwetsbaarheid, over ons falen, dan ontstaat er ruimte. Ruimte voor ons allemaal, ruimte voor de ander. Het lucht op.

En in die ruimte is alles mogelijk... dat geloof ik. Geloven jullie dat ook?

Amen